

Wij in de Wijk 3

Werken aan sociale samenhang in buurten en wijken

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

Woord vooraf

Hoe bereik je dat in wijken, buurten en streken mensen prettig samenleven en naar elkaar omkijken, ook naar medebewoners in een kwetsbare positie?

In het project Wij in de Wijk zoekt Movisie naar antwoorden op deze vraag. Onlangs publiceerden we een derde casusbundel, Wij in de Wijk 3, met een beschrijving van negen initiatieven, overal in het land.

Nadruk op bonding

In de vorige twee bundels Wij in de Wijk 1 en 2 zetten we bridging sociaal kapitaal centraal: het slaan van bruggen naar andere groepen en individuen. Dit jaar focusten we ons met Wij in de Wijk 3 op initiatieven die zijn gericht op bonding: het samenbinden van mensen die zich in elkaar herkennen of een bepaald belang delen. De reden is dat wij in ons project Wij in de Wijk steeds vaker de positieve kanten van bonding ontdekten. Waar mensen elkaar kunnen opzoeken op basis van wat ze bindt, wordt het contact makkelijker, is er sneller begrip en herkenning. De beschutting van de eigen, herkenbare groep is voor menigeen zelfs noodzaak om staande te blijven. En het blijkt voor velen een basis voor persoonlijke groei en ontwikkeling, waardoor men beter zijn plek weet te

vinden in buurt en wijk én overbruggende contacten met anderen kan maken. Anders gezegd: bonding is in veel gevallen zelfs een voorwaarde om te komen tot bridging, het slaan van bruggen naar andere groepen en individuen.

Aparte hoofdstukken

Naast de verzamelbundel Wij in de Wijk 3, met negen casussen, een inleiding en een reflectie, brengen we de casussen deze keer ook als losse hoofdstukken uit. Hiermee beantwoorden we aan de vraag die betrokkenen van enkele initiatieven ons hebben gesteld. Bovendien hopen we met een gerichte verspreiding in gemeente en regio waar ze worden uitgevoerd, extra aandacht te genereren voor deze waardevolle en leerzame initiatieven. Het voorliggende hoofdstuk beschrijft Stichting Asha in Utrecht.

In 2022 trekken we opnieuw het land in, op zoek naar initiatieven die linksom of rechtsom bijdragen aan het versterken van de sociale cohesie in buurten en wijken. Het resultaat zullen we opnieuw samenbrengen in een bundel, waarmee we ons project Wij in de Wijk afsluiten.

Judith Jansen, projectleider van Wij in de Wijk

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Inleiding

Over het belang van zelforganisatie

Het afgelopen jaar zijn we in het kader van het meerjarige programma Wij in de Wijk voor de derde keer met ons Movisie-team door Nederland gereisd en hebben we opnieuw initiatieven bezocht en beschreven waarin mensen zich met elkaar verbinden. Heel uiteenlopende mensen en situaties zijn we weer tegengekomen.

Terwijl we de verschillende plekken bezochten, werden we door een aantal rapporten van adviesraden gesterkt in de overtuiging dat plekken van verbinding ertoe doen. Onlangs publiceerde de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) de studie *Ruimte maken voor ontmoeting* (2021), terwijl de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) een jaar eerder het advies uitbracht Toegang tot de stad, waarin ze publieke voorzieningen 'de sleutel' noemden voor goed functioneren in een stedelijke omgeving. In hetzelfde jaar publiceerde de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) haar beleidsadvies *Samenleven in verscheidenheid. Beleid voor de migratiesamenleving* (2020), waarin opnieuw werd gewezen op het grote belang van een publieke sociale infrastructuur die mensen de kans geeft elkaar te ontmoeten.

Maar ontmoeten was dit jaar net als vorig jaar geen vanzelfsprekendheid. De COVID-19-pandemie legde beperkingen op aan onze fysieke contacten met anderen, hoe vluchtig die soms ook zijn. Gelukkig ontdekten we de mogelijkheden van buitenruimten. Het bankje werd opeens een centraal ontmoetingspunt. Inmiddels lijkt

de anderhalvemetersamenleving naar de achtergrond te verdwijnen en mogen er weer handen worden geschud. Tot opluchting van velen die afhankelijk waren van het buurthuis, de sportkantine of het zaaltje bij de kerk voor hun contacten.

De coronamaatregelen om het virus in te dammen zorgden niet alleen voor fysieke scheidingen, maar legden ook scheidslijnen bloot tussen groepen voor- en tegenstanders van vaccinatie. We werden ons binnen Movisie bewust van scheidslijnen tussen groepen die zich niet of maar moeizaam met elkaar laten verbinden. We hoorden vorig jaar in de leersessies met actieve inwoners, sociaal professionals, gemeentelijke beleidsmakers en experts dat er veel lokaal ongemak is over groepen die zich afschotten in een wijk en dat 'inclusie' het nieuwe adagium is binnen gemeenten. Er is angst voor polarisatie en terugtrekgedrag. Inclusie - leerden we - drukt het ideaal uit dat iedereen voor iedereen moet openstaan en in principe bereid moet zijn zich met anderen te verbinden. Aan het einde van deze derde reeks Wij in de Wijk-casussen concluderen we dat deze invulling van inclusie niet aansluit bij de alledaagse realiteit van het samenleven in wijken en dorpen.

De realiteit van alledag is dat gelijkgestemden of groepen die op elkaar lijken of iets delen zich graag met elkaar omringen. Die behoefte lijkt in tijden van superdiversiteit, globalisering en technologisering eerder versterkt dan afgezwakt te worden. In

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

een complexe en voor velen onzekere wereld zoek je steun bij mensen die tot op zekere hoogte op jou lijken en waar je je veilig en vertrouwd bij voelt. Anders gezegd: in de casussen van onze derde reis staat de meerwaarde van 'bonding' centraal. Reis in deze derde bundeling met ons mee naar Groningen, Ede, Oss, Cranendonck, Delfgauw, Wageningen, Utrecht Zuilen, Den Haag en online ontmoetingsplek HolyBe.

We berichten over initiatieven die juist bijdragen aan een inclusieve wijk door een plek te bieden aan (kwetsbare) inwoners die op elkaar lijken. Het is iets diepmenselijks om gelijken op te zoeken, zoals stadssocioloog Beate Volker zegt. Het Engelse spreekwoord 'birds of a feather flock together' drukt dat mooi uit. Met name kwetsbare inwonersgroepen hebben deze plekken nodig waar ze veiligheid en herkenning ervaren in een omgeving die hen vaak stigmatiseert. Zonder deze plekken lopen zij mensen met soortgelijke kenmerken of achtergrond niet tegen het lijf, waardoor iets noodzakelijks als een 'thuis' waar je saamhorigheid ervaart buiten bereik is. Een inzicht dat we ook al opdeden bij eerdere casusbundels, maar waar we nu voluit de spotlight op zetten in een tijd van een groeiende kloof tussen kansarme en kansrijke wijken. Iets waar 15 burgemeesters van grote steden recent aandacht voor vroegen in hun manifest [Dicht de kloof](#). Wil een gemeente inclusieve wijken realiseren, dan betekent dat over de schroom of angst heenstappen om niet iedereen tegelijk te bedienen bij één activiteit. Zonder daarbij uit het oog te verliezen dat sommige groepen zich ook ten koste van elkaar kunnen verbinden.

We staan daarbij ook stil bij het aanwezige bridging en linking sociaal kapitaal, omdat de mensen die op deze plekken onder elkaar willen zijn vaak niet hun deuren sluiten voor de buitenwereld. We zagen dat juist een sterke thuisbasis leidt tot open deuren en daarmee tot meer empowermentkansen. Mensen pendelen dan

tussen gelijkgestemden en anderen en instanties, tussen vertrouwd en nieuw, maar het begint bij mensen die op je lijken.

Soms is leeftijd de verbindende achtergrond of een land van herkomst, zoals in het geval van stichting Asha dat zich richt op Hindoestaanse ouderen (Utrecht Zuilen) of POLKA, een plek van saamhorigheid voor Poolse vrouwen in het Haagse stadsdeel Segbroek. Soms zijn het simpelweg de buurtgrenzen die mensen binnen- en uitsluiten. KenHem Communities in Ede en Buurtpreventieteam Cranendonck zijn daar voorbeelden van. Of is het de dreiging van wegvallend woongenot dat buurtbewoners aaneensmeedt, zoals in het geval van Tegenwind Stijbeemden in Oss. In het geval van duurzaam wooncomplex Het Carré in Delfgauw is een ecologische spirituele levenshouding een verbindende factor, zoals dat ook voor een belangrijk deel het geval is bij Thuis Wageningen. Online platform HolyBe biedt een warme emancipatie plek voor christelijke LHBTI-jongeren. Ook huisregels van een buurthuis kunnen bepaalde groepen insluiten (en uitsluiten). Voor bezoekers van De Oude Bieb in Groningen is de koffie en thee gratis. Het zorgt ervoor dat de drempel laag is voor mensen met een kleine beurs. Die groep tref je daar dan ook in meerderheid aan.

We ontdekten kortweg gezegd in deze derde ronde van Wij in de Wijk het belang van zelforganisatie als belangrijke bouwsteen van een lokaal inclusief beleid. Met de inkijkjes in de 9 wijkinitiatieven en de bijbehorende overkoepelende inzichten hopen we actieve inwoners, sociaal professionals en gemeentelijke beleidsmakers te inspireren om niet te streven naar inclusieve activiteiten, maar naar inclusieve wijken.

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

Asha - We hebben hoop!

Thuisbasis geeft oudere Hindoestanen kracht

Auteur: Mellouki Cadat-Lampe

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

THUISBASIS GEEFT OUDERE HINDOESTANEN KRACHT

Zuilen, wijk in Utrecht

HET INITIATIEF IN KORT BESTEK

Deelnemers/ betrokkenen

- Globaal aantal deelnemers en betrokkenen: 4 bestuursleden, 25 vrijwilligers, 60 à 100 stagiaires die elk 50 andere stagiaires bereiken, duizenden bezoekers per jaar.
- Demografische kenmerken: het bestuur bestaat uit 65+’ers met als kern Nederlanders met een Hindoestaans-Surinaamse migratieachtergrond. Verder zijn er bij Asha veel jongeren (via stage betrokken). Bezoekers van Asha hebben verschillende migratieachtergronden én er zijn bezoekers zonder migratieachtergrond.
- Sociaaleconomische kenmerken: de meeste bezoekers zijn Hindoestaans-Surinaamse senioren met een kleine beurs.
- Overige (achtergrond)kenmerken: veel eenzaamheid onder de Hindoestaans-Surinaamse senioren die Asha bezoeken. Velen kampen met een gebrek aan digitale vaardigheden, wat hen in de coronacrisis extra opbreekt.

Context van het initiatief¹

- Asha is gevestigd in Utrecht Zuilen: een subwijk van de wijk ‘Noordwest’ in de stad Utrecht.
- Typisch Zuilen zijn arbeiderswoningen uit de jaren 1910 tot en met 1935.
- Zuilen telt 3.820 inwoners. 36,6% heeft een migratieachtergrond, waarvan 8,5% een Surinaamse migratieachtergrond. 13,9% van de bevolking is 65 jaar of ouder.

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

¹ Bron: Wijkmonitor KIS

Buurtcentrum Oase is een groot pand, gesitueerd langs een spoorweg in Utrecht Zuilen. Op deze donderdagmiddag bruist het er van de activiteiten van burgerinitiatief Asha, dat hier zijn thuisbasis heeft. In de centrale vergaderzaal helpen senioren jongeren met huiswerk. In een andere zaal kletsen senioren gezellig met elkaar tijdens het nuttigen van soto ajam, een heerlijk geurende soep. Elders in het gebouw klaverjassen paren aan lange tafels op anderhalve meter afstand van elkaar, corona oblige. Overal wordt Nederlands en Hindi door elkaar gesproken. De meeste bezoekers hebben dan ook een Hindoestaanse migratieachtergrond.

In een klein kamertje in het gebouw vertelt Radj Ramcharan (59) over het bloeiende burgerinitiatief Asha. Ramcharan – in het dagelijks leven adviseur van de Stichting Lezen en Schrijven – is secretaris op vrijwillige basis en drijvende kracht achter Asha. Intussen rinkelt zijn mobiel continu, en stappen gebruikers binnen om hem snel iets te vragen. Ramcharan reageert aimabel: hij geeft iedereen echte aandacht, staat mensen snel en accuraat te woord, verwijst door en maakt afspraken. Zo bouwt hij aan zijn Asha community, dag in, dag uit, het hele jaar door.

De uitdaging

Veiligheid en een beter leven

Hoe zorg je ervoor dat je je als Utrechtse senior met een Hindoestaanse migratieachtergrond thuis voelt in je eigen wijk en niet vereenzaamt, ook in een tijd van pandemie en lockdown? Radj Ramcharan lacht hartelijk. Hij antwoordt met een mop van Hindoestaanse senioren:

'Nana krijgt een mail van zijn 15-jarige kleinzoon *Vikash*. Hello Nana, *kaise ba*, hallo opa, alles goed? Het is super wat tegenwoordig allemaal mogelijk is! Ik hoef helemaal niet meer bij je te komen. Je kunt mijn zakgeld voortaan gewoon op mijn rekening overschrijven. Mijn rekeningnummer is ... Gemakkelijk toch, of niet? Uw liefhebbende *nathie*, kleinzoon.

Nana antwoordt: *Mera pyaara nathie*, lieve kleinzoon, *tjale hai*, alles gaat goed. Ik heb een scanner gekocht van een vriend. Dus zal ik een briefje van 20 euro doorsturen met de scanner en als je even tijd hebt, kun je het origineel komen halen bij mij thuis. *Toor pyara computer nana*, je liefhebbende virtuele grootvader.'

De mop staat voor het omgaan van Hindoestaanse generaties met elkaar, en voor het gevoel van eenzaamheid bij senioren, licht Ramcharan toe. Hoe houd je contact met je (klein)kinderen, hoe ga je eenzaamheid tegen? Tegelijkertijd geeft de mop uitdrukking aan de Hindoestaanse 'zilveren kracht': de vitaliteit, wijsheid en humor van deze senioren. Lachen is gezond, humor helpt.

Ontmoeting stimuleren en eenzaamheid van Hindoestaanse senioren in Utrecht in Zuilen tegengaan, is dé uitdaging van Asha, Hindi voor 'hoop'. Dat doet ze al sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw. Toen Suriname onafhankelijk werd, kwamen veel Surinaamse Hindoestanen naar Nederland, op zoek naar veiligheid en een beter leven. Eenmaal hier, beseften ze dat migratie een prijs heeft. Zij misten het land van herkomst, de cultuur en de religie. Op landelijk niveau kreeg je de stichting *Lallah Rookh*. Vanuit de behoefte aan een lokaal gewortelde organisatie richtten Radj Ramcharan en de zijnen in 1976 in Utrecht de stichting Asha op.

Bij Asha komen Utrechters met een Hindoestaans-Surinaamse achtergrond voor ontmoeting in eigen kring. Parasram Sewdoelare, een

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Hindoestaanse senior: 'Velen komen hier al veertig jaar. Als vrijwilliger, om te helpen en om anderen te ontmoeten die we nog niet kennen. We praten, spelen, eten, maken muziek en vieren feest.'

Maar de ambities van Asha reiken verder dan het faciliteren van ontmoeting in eigen kring. Inzet is ook om vanuit de eigen etnisch-culturele groep de brug te slaan naar andere inwoners in buurt en wijk, al dan niet in georganiseerd verband. En om de link te leggen tussen eigen mensen en de *systeemwereld* van instellingen en de gemeente Utrecht. Zo ligt bij Asha veel informatie- en foldermateriaal van deze organisaties, en bezoekers maken er gretig gebruik van.

Yasmina Massaoudi, sociaal makelaar bij DOCK Utrecht, een organisatie die bewonersinitiatieven in Utrecht ondersteunt, faciliteert Asha sinds een jaar. 'De inzet van dit initiatief was en is om mensen in een kwetsbare situatie te helpen, bijvoorbeeld bij het afhandelen van administratieve formulieren voor de huur of de belastingdienst. Velen voelen zich daarbij namelijk onvoldoende geholpen door de officiële instanties. Wij helpen ze om beter toegang te krijgen tot diensten en voorzieningen.'

Het initiatief

Thuisbasis

Asha is thuisbasis van senioren met een Hindoestaans-Surinaamse migratieachtergrond. De organisatie draait uitsluitend op vrijwilligers en ondersteuning van partners. De activiteiten van Asha vinden al vanaf het prille begin plaats in buurtcentrum Oase. Gemeente en maatschappelijke partners ondersteunen en faciliteren Asha. De gemeente Utrecht, afdeling Vastgoed, faciliteert de gebruikers van Oase door zaalruimtes, geld en personeel ter beschikking te stellen voor buurtactiviteiten.

Bezoekers komen uit de wijk, maar ook uit de hele stad en de provincie. Jaarlijks wordt Asha door een paar duizend mensen bezocht, grote events trekken vaak 80 tot 200 mensen. Een vaste kern van 25 vrijwilligers runt de organisatie en alle activiteiten. Asha betreft en begeleidt bij haar groepsactiviteiten vele jongeren die er als stagiaire aan de slag gaan. Het aantal verschilt per jaar, van 60 tot soms wel 100 stagiaires.

Asha organiseert veel activiteiten die gericht zijn op samenzijn, beleven van de eigen cultuur en recreatie. Bezoekers eten er samen en vieren er feest- en hoogtijden als Diwali en Sinterklaas. Parasram Sewdoelare: 'Thuis zit je maar alleen, tv en radio zijn je lot, meer heb je niet. Hier heb je je eigen mensen om je heen en kun je ook aanpappen met onbekenden. Er worden hier volop gesprekken gevoerd. Het voelt hier goed, ontspannen en verbonden.'

Asli Dogan, adviseur Gezondheid bij de gemeente Utrecht, ziet dat senioren van Asha zeer sterk betrokken zijn bij de activiteiten van de stichting. 'Ik heb dat nog nergens zo sterk gezien. Die sterke binding heeft alles te maken met de kwaliteiten van de trekkers, voorzitter Ronald Kalka en directeur Radj Ramcharan.'

Dogan, die al vijf jaar met Asha samenwerkt, ziet grote behoefte bij Hindoestaanse senioren aan het samen beleven van de eigen cultuur, het in eigen kring bespreken van vraagstukken en in het algemeen: samenzijn. 'Men eet samen, beweegt, doet spelletjes en wisselt van alles met elkaar uit. Een oudere vrouw zei tegen mij: "Ik voel me verplicht om hier te komen. Ook al ben ik niet helemaal lekker. Ik roep de taxi en ga."'

Buiten de eigen kring

De senioren van Asha hebben vooral groepsgewijs contacten buiten de eigen kring. Inwoner Parasram Sewdoelare: 'We zijn in Nederland overal samen met de bus geweest, tot aan Maastricht. Ook buiten Nederland zijn we geweest: in België naar Manneken

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Pis, Brussel, naar Antwerpen en Brugge.’ Een andere senior vult aan: ‘We hebben samen met een echt Nederlands orkest opgetreden en zelfs in het TivoliVredenburg gespeeld. Dat was een combinatie van 7 orkesten uit heel Utrecht. Kale koppen, witte en zwarte koppen en grijze koppen bij elkaar.’ Ramcharan: ‘Dat was een bijzondere samenwerking tussen Fort van de Verbeelding en Asha. We hebben hier het eerste Hindoestaans-Surinaamse Grijze Koppen Orkest in Nederland opgericht. In onze wijk Zuilen wel te verstaan. Met Hindoestaans Bollywood-repertoire en Hindoestaanse instrumenten zoals een Indiaas harmonium.’

Groepsgewijze uitwisseling is voor de senioren van Asha een veilige en prettige manier om te integreren in de Utrechtse samenleving. Vanuit onderlinge verbinding en samenzijn, *bonding*, bouwen ze bruggen naar en met anderen. Ramcharan: ‘Op die manier doen onze Hindoestaans-Surinaamse ouderen tegelijk kennis op over de Nederlandse samenleving, wat er weer aan bijdraagt dat ze zelfstandig kunnen participeren.’

Partnerschap

Asha organiseert geregeld activiteiten die betrekking hebben op ouder worden in Nederland, of het nu gaat om gezondheid, sport, computergebruik of het tegengaan van eenzaamheid. Daarbij wordt veel samengewerkt met maatschappelijke partners. Tijdens de Utrechtse ‘gezondheidsdagen voor ouderen’ werkt Asha bijvoorbeeld samen met Asli Dogan, adviseur Gezondheid bij de gemeente Utrecht. Dogan: ‘Ouderen van Asha krijgen dan informatie over voorzieningen voor senioren, zodat ze weten hoe ze er gebruik van kunnen maken. Denk aan de Wmo, zorg en zorginstellingen, buurtteams, maar ook aan huisvesting en inkomen.’

Maar het scala aan activiteiten dat Asha met anderen organiseert, omvat nog veel meer. Ramcharan: ‘Denk aan een dialoog met

studenten van de HU over ‘geluk’, of een presentatie over discriminatie door Art.1 Midden Nederland, een informatief bezoek aan de huisarts, of een bezoek aan de 50PlusBeurs.’

De lijst met samenwerkingspartners van Asha is lang. Ramcharan somt er een aantal op: het landelijk Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten NOOM, Stichting Lezen en Schrijven, voor expertise over aanpak laaggeletterdheid, de Buurtteams Utrecht, U Centraal, COSBO-Stad-Utrecht voor ouderen, Bibliotheek Utrecht, Taal Doet Meer, Art.1 Midden Nederland, VoedselbankPlus Leidsche Rijn en de wijkpolitie. En ook met het bedrijfsleven gaat Asha partnerships aan. ‘De ING ondersteunt ons jaarlijks met € 1.000, Shell NL is sponsor geweest en ABN Amro heeft laptops gedoneerd. Momenteel hebben we vooral goede banden met Albert Heijn, Target en Jumbo.’

De balans

Prijzen voor het goede werk

Asha heeft grote meerwaarde voor Hindoestaans-Surinaamse senioren van nu, en voor hun ‘Wij in de Wijk’ in de Utrechtse samenleving. Het overtuigende bewijs daarvan is wat de ouderen daar zelf over zeggen. Maar ook het feit dat zeer veel Hindoestaanse ouderen Asha bezoeken en meedoen aan de activiteiten.

Ook buiten eigen kring wordt het goede werk van Asha opgemerkt. Inwoner Parasram Sewdoelare: ‘Twee jaar geleden won voorzitter Ronald Kalka de vrijwilligerstrofee van de gemeente Utrecht en Asha, als vrijwilligersorganisatie, de tweede prijs. We hebben dat groots gevierd, in aanwezigheid van de wethouder.’ Bij die prijzen bleef het niet, want Asha won in mei van dit jaar de Utrechtse Diversiteitsprijs 2021, omdat de organisatie erin slaagt om verschillende groepen Utrechtse met elkaar te verbinden.

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Asha heeft als uitgangspunt dat het beleven van eigen cultuur en identiteit voor de Hindoestaanse inwoners een belangrijke basis is voor een vlotte inburgering in de Nederlandse samenleving. Ramcharan: 'In de thuisbasis die Asha is, doen mensen de kracht op om zich verder te ontwikkelen.'

Stichting Asha vindt het van groot belang om de brug te slaan met de andere gebruikers van buurtcentrum Oase en met wijk- en stadsbewoners en bij te dragen aan de sociale basis in de wijk. Dat wordt concreet en zichtbaar in de betrokkenheid van buurtbewoners bij buurtcentrum Oase. Zij worden meegenomen in allerlei activiteiten, van huiswerkbegeleiding tot belangrijke feesten met culturele uitingen, niet alleen Hindoestaans-Surinaams, maar ook bijvoorbeeld Eid al-Fitr, de 4 mei herdenking en de 5 mei viering.

Dogan: 'Asha zet haar netwerken in en organiseert bijeenkomsten, waarmee ze veel mensen in de wijk bereiken. Het versterkt de samenwerking in de wijk. Heel belangrijk hierin is de persoon van Radj Ramcharan, die heel open is en makkelijk contact maakt. Een goede organisator, toegankelijk, laagdrempelig, harde werker én een enthousiaste man. Dat zijn ingrediënten die het verschil voor Asha maken.' Ramcharan over zijn aanpak: 'Breng mensen bij elkaar. Dan ontstaan vanzelf vragen en behoeften. Anders gaat niemand praten. Met elkaar in dialoog treden: zo kunnen mensen werkelijk iets voor elkaar betekenen, iets met elkaar doen.'

Ramcharan werkt eraan dat een nieuwe generatie vrijwilligers het roer bij Asha straks gaat overnemen. Hij wil overdragen wat hij heeft opgebouwd. Daarbij gaat het volgens hem in de kern om hoe je je opstelt en gedraagt tegenover anderen. 'Blijf bij jezelf, wees open naar anderen, maak verbinding, deel je ervaring en heb vertrouwen, je bent niet alleen op aarde', vat hij zijn boodschap samen. 'Mensen hebben Asha gevonden en Asha heeft mensen gevonden. Niet vanuit het idee dat we alles weten. Maar door

te durven: *we hebben de duik genomen en we zijn aan het zwemmen. Water is water.'*

Reflectie

Wij in de Wijk-kapitaal

De casus van de stichting Asha kan goed geanalyseerd worden aan de hand van het begrippenkader *bonding, bridging en linking sociaal kapitaal* van Bourdieu, Putnam en Woolcock.

Het veld van de wijk waarin actieve inwoners werken aan een 'wijk van de wijk', kan gezien worden als een bijzonder speelbord met eigen regels en een eigen inzet van 'goederen' ofwel hulpmiddelen: economisch (met name geld), cultureel (met name diploma's) en sociaal (relaties, sociale en politieke netwerken) kapitaal. Bij buurtcentrum Oase, waar Asha is gehuisvest, speelt vooral cultureel en relationeel kapitaal een grote rol.

In het 'spel' dat wordt gespeeld, is het kapitaal van de Hindoestaans-Surinaamse initiatiefnemers van Asha, zoals Radj Ramcharan en Ronald Kalka, van grote waarde. Cultureel, omdat zij enerzijds gediplomeerde professionals zijn, die de Nederlandse taal kennen en de normen en waarden van de Nederlandse samenleving volledig hebben geïnternaliseerd, en anderzijds onmiskenbaar deel uitmaken van de Hindoestaans-Surinaamse, etnisch-culturele gemeenschap in Utrecht en Nederland. Economisch, omdat zij beschikking hebben over middelen zoals subsidie en mee kunnen bepalen hoe de ondersteuning van het gemeentelijk personeel, c.q. de sociaalbeheerder en sociaalmakelaar, wordt ingezet. En sociaal, omdat zij direct toegang hebben tot de beleidsbepalende netwerken én de netwerken van sleutelfiguren in de Hindoestaans-Surinaamse gemeenschap.

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Bonding

Bij Asha is in hoge mate sprake van sociaal 'bonding' kapitaal. Het initiatief verbindt ouderen met een Hindoestaans-Surinaamse achtergrond. Het heeft een fysiek aspect: de ouderen komen bij elkaar in buurtcentrum Oase. Het heeft een etnisch-cultureel aspect: men komt bij elkaar op basis van de eigen culturele migratieachtergrond. En het heeft een sociaal aspect: men komt samen om activiteiten te ondernemen die eenzaamheid tegengaan en participatie in de Utrechtse samenleving mogelijk maken.

Door de krachten in de eigen groep onderling te bundelen, hebben de Hindoestaans-Surinaamse ouderen van Asha hun etnisch-cultureel kapitaal weten om te zetten in fysiek kapitaal, het beschikken over een thuisbasis in buurtcentrum Oase, en in cultureel kapitaal, in de vorm van eigen culturele activiteiten.

Dit sociaal bonding kapitaal vormt een basis voor het voorzien in de behoeften van Hindoestaanse-Surinaamse ouderen bij het tegengaan van eenzaamheid en het verwerven van informatie die helpt in hun dagelijkse leven en bij hun participatie in de samenleving.

Bridging

Bij Asha is ook sprake van bridging. De Hindoestaans-Surinaamse ouderen van Asha werken samen en ondernemen activiteiten met ouderen uit andere bevolkingsgroepen én met jongeren. Dat laatste wordt zichtbaar in het grote aantal jongeren dat stage loopt bij Asha. Bridging wordt ook zichtbaar in de samenwerking met sociaal-cultureel werk, onderwijs, bedrijven en de gemeente Utrecht.

Met Asha als thuisbasis weten Hindoestaans-Surinaamse ouderen de waarde van hun relationeel kapitaal en participatiekapitaal te vergroten, wat bijdraagt aan hun integratie in de Utrechtse samenleving.

Linking

Ook van linking is bij Asha volop sprake. De Hindoestaans-Surinaamse ouderen van Asha worden door de gemeente gefaciliteerd bij het organiseren van activiteiten. Utrecht erkent en waardeert zelfredzaamheid, eigenaarschap, zelfverantwoordelijkheid en de pioniersrol van bruggenbouwer Asha. Zo ontving voorzitter Kalka in 2020 de Utrechtse Vrijwilligerstrofee. En stichting Asha zelf won in 2021 de Diversiteitsprijs van de gemeente.

Al met al helpt Asha Utrechters met een Hindoestaans-Surinaamse migratieachtergrond sterk te staan in eigen kring, bruggen te bouwen naar andere groepen en beter toegang te krijgen tot en ondersteuning te krijgen van lokale ambtenaren en sociaal professionals. Met bonding, bridging en linking geeft Asha haar mensen hoop.

Referenties

- Bourdieu, P. (1980). Le capital social. Actes de la recherche en sciences sociales, 31, 2-3.
- Cadat, B., Sprinkhuizen, A., & Wild, J. d. (2002). Over kloven en overbruggen. Sociaal-cultureel werk, accommodatiebeleid en de multiculturele buurt. In R. P. Hortulanus, & J. E. M. Machielse (Eds.), De multiculturele uitdaging (pp. 115-127). Elsevier.
- Putnam, R. D. (2000). Bowling alone. Simon & Schuster.
- Stichting ASHA. (2020). Ontmoetingsproject voor Hindostaanse ouderen. Sedert 1992. Utrecht: ASHA.
- Szreter, S., & Woolcock, M. (2010). Health by association? Social capital, social theory, and the political economy of public health. The Ethics of Public Health (1st ed., pp. 477-494).
- U Centraal. (2021). Plusgids Utrecht, Gemeente Utrecht.

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Colofon

Auteurs Wij in de Wijk 3:

Mellouki Cadat-Lampe, Jolinde Dermaux, Nicole Doornink,
Radboud Engbersen, Judith Jansen, Jasper van de Kamp, Tamara
Keers, Lone von Meyenfeldt, Lou Repetur, Susan de Vries.

Productie en coördinatie: Judith Jansen en Marc Engberts

Eindredactie: Marc Engberts, Dyonne van Haastert, Joke Martens

Vormgeving: ontwerp bureau Suggestie en Illusie

Downloaden: www.movisie.nl

Overname van informatie uit deze publicatie is toegestaan onder
voorwaarde van de bronvermelding: @ Movisie, kennis en aanpak
van sociale vraagstukken.

November 2021

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

VSBfonds,
iedereen doet mee

Deze publicatie is tot stand gekomen dankzij financiering van het
ministerie van VWS en VSBfonds.

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

